№ 74. Sestdeen, 13. septembrî. 1908.

Maksâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par ½ gadu . 1 „ 20 „
par ¼ gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Maksâ,
pa pastu pesûtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par ½ gadu . 1 „ 60 „
par ¼ gadu . — „ 90 „

Uz ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Iznahk diwreiz nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Kangibseru eelâ № 14.

87. gada-gahjums.

Sludinajumi maksâ:
par sîku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

Jelg. Sawstarpigâ Kreditbeedriba
Katolu eelâ № 8, telefons № 247.
No 579 beedreem eemaksats un garantets
droschibas kapitals 456,180 r. — k.
Bilanze uz 1. septemb. 423,669 rbl. 32 kap.
Kreditbeedriba **maksâ**
par noguldijumeem uz nenoteiktu laiku 6½%
par gadu, atwelkot krona prozentu nodokli.
Par noteiktu tekoschu rehkinu maksâ 5%,
neatwelkot krona prozentu nodokli.
Atwehrta ikdeenas no pulksten 10—½2, izņemot swehtdeenas un swehtku deenas. **Izdara wisadas banku operazijas un peenem apdroschinaschanâ premiju biletes. Izpilda** Beedribas beedru, nebeedru un eestahdschu **usdewumus eekasejot maksajumus** par wekseleem un ziteem dokumenteem, kâ ari **izdara naudas pahrwedumus.**
Walde.

No 1. oktobra lihds gada beigàm
„Latweeschu Awises"
maksâ: ar peesuhtischanu pa pastu **90** kap., Jelgawâ ekspedizijâ waj isdalamâs weetâs sanemot **60** kap.
Pee pasta abonementa pagarinaschanas laipni luhdsam usdot bijuscho abonenta numuru. **Ekspedizija.**

Rudolfa Blaumana peeminai.

„Kreetnakais, leelakais dehls dsimtenei, baltakais brahlis tautai . . ." Tahdas leezibas skaneja pee miruschâ Blaumana kapa. Un tâ ween leekâs, ka wina peeminai wajadsetu dseedat seno mironu swehtku rekwiemu, kas tâ skan:

Dwehsle, peemini miruschos,
Dwehsle, peemini winus!

Un kad ari goda wainagi nowihstu pee Blaumana welenu mahjas durwim, tomehr wina peemina nebrihkst nonihkt. Tas tak tautas gods un peenahkums, turet baltu ta peeminu, kas sehjis tikdaudz kweschu winas tihrumôs un behstijis tik daudz selta puku winas skaistuma dahrsôs. Es te nesihmejos uz akmina peeminekli un zitâm tam lihdsigâm leetâm. Blaumana peemina jadara uz ilgeem gadeem dsihwa un spehziga. Un to war isdarit, ja uz Blaumana wahrdu nodibina premiju, Blaumana premiju. Scho premiju waretu izmaksat, skatotees pehz winas leeluma, pehz weena waj diweem gadeem par labako noweli, waj dramu muhsu literaturâ. Dramâ un nowelê ir wispilnigaki parahdijees Bl. skaistais spehks. Tahdâ sinâ schis Bl. wahrds un spehks paliktu kâ eerosinatajs, weizinatajs un pabalstitajs muhsu rakstneezibas darbineekeem.

Zitâm kulturas tautâm ap winu kreetnako dehlu peeminâm ir wihtas tahdas premijas. Peem. Schillera, Goetes, Grillparzera u. t. t. Daschas no tâm pat internazionalas.

Wislabak schahdu premiju buhtu un peenahktos dibinat Literaturas fondam. Lihdsekļu, zerams, tam rastos peenahzigâ daudzumâ. Tauta naw nekad bijusi kuhtra un skopa gobat sawu labako dehlu peeminu. Pee tam ap Blaumana peeminu weenojâs daudzi un daschadi gari un prahti gandrihz wisâs partijâs un strahwâs. Jo Bl. mahksliniecka gars stahweja pahri wisâm partijâm un strahwâm.

Tâ rastos Bl. peeminai wisdzihwakais un spehzigakais monuments.

Zerams, ka ziti laikraksti un literaturas zeenitaji atsauksees ar sawâm domâm un spreedumeem schajâ leetâ.

Fr. Hunchens.

Waj wisu semju proletareeschi saweenosees?

Pehz wisâm lihdzschinejâm sihmèm spreeschot, tas nenotiks. Beeschi ween nowehrots, ka tur, kur sozialisms saduras ar nazionalismu, pehdejais pirmo nobihda sahnus. Kâ labus peemehrus „Nowoje Wremja" te peeweds Australiju un Ameriku. Nekur rahsu jautajums naw sasneedzis tik asu skarbumu, kâ Australijâ un San-Franziskâ, kur politiski waldoschâ wara peeder sozialistu strahdneekeem. Sozialistiskâ Australija un Jaunâ Selande izleeto tihri drakoniskus (pahrak bahrgus) lihdzekļus pret dzeltenâs rahsas eenahkschanu, kamehr San-Franziskas walsts izwehletâ wara, stahwedama Japanu strahdneeku waizaschanas preekschgalâ, gandrihz noweda Sabeedroto Walstju waldibu pee kara ar Japanu. Sawu zihmu ar Kihneeschu kuliju un lehto Japanu strahdneeku eepluhschanu Amerikanu un Australeeschu sozialisti aizbildina un grib attaisnot ar to eerunu, ka no baltajeem strahdneekeem ar leeleem un gruhteem upureem eezihnito posiziju ar augstâm darba algâm newarot tak kaut uz reiz izputinat ar dzelteno lehto darba spehku konkurenzi, kas radusees sem zitas kulturas un ziwilizazijas apstahkleem. Tâ tad dzeltenajeem proletareescheem tahdus sozialistus un proletareeschus pilnigi eemesls usluhkot par aristokrateem, kapitalisma aizstahwetajeem, burschujeem! Pateesibâ pee Australeeschu sozialisteem newar buht runa par kulturas un rahsu starpibu, bet gan par teeschu rupji egoistisku nazionalu instinktu, kuru teoretisti-internazionalâ sozialistu mahziba neatsihst.

Nazionalu intreschu preteeschkiba parahdâs ar tahdu paschu niknumu neween starp balto un dzelteno rahsu, bet ari paschâ baltajâ rohsâ. Wispahr pasihstams, ka Angku strahdneeki koti ihgni izturas pret lehtu strahdneeku eenahkschanu no Kreewijas reetrumu nomalèm.

Tad wehl Angku un Wahzu strahdneeki. Tirdsneezibas un ruhpneezibas konkurenze starp Wahziju un Angliju ir tik asa, ka jadomâ, reiz tas nowedis pee brunotas saburzmes starp abâm walstîm. Schis draudoschas breesmas jau saskaldijuschas Angku sozialistus divâs daļâs: weeni karam peekriht, otri nê. Sozialisti wispahrigi apgalwo, ka wisi kari starp kapitalistiskâm walstîm ir ihstenibâ kari dehļ preekschrozibas uz pasaules tirgeem, kur izpahrdod milzigâs ruhpneezibas milzigo izstrahdajumu pahrpalikumu, ko paschu semê newar patehret waj izleetot. Bet nazionalâ ruhpneezibâ eeinteresêti tiklab kapitalisti, kâ strahdneeki, un ja par peemehru kara gadijumâ starp Wahziju un Angliju uzwahretu pehdejâ, tad leela daļa Wahzijas strahdneeku paliktu bez darba un Angku strahdneeki nebuht nesteigtos, dalit ar wineem sawu pelnu. Tâ tad proletareeschu starptautiskâ solidaritate ir koti aprobeschots jehdzeens, kura izleetoschanas lauks dzihwê ir koti schaurs. Tapehz tad ari starptautiskâs politikas galwenôs jautajumôs ikkatrs proletareetis pehz sawâm realâm interesêm buhs daudz wairak solidars ar tautisko burschuaziju, nekâ ar kohdas zitas tautibas proletareescheem. Schahds reals fakts pilnigi apgahsch un noleedz sozialisma starptautiskâs tradizijas. Un dzihwe rahda, ka tur, kur sozialisti teek pee waldibas waras, wini uz reiz top par wiskarstakeem nazionalisteem.

No ahrsemèm.

Turzijas stahwoklis,

kâ „Gol. Moskwi" raksta, nebuht neesot usskatams par apmeerinoschu. Jaunturki sawâ partijâ usnemot zilwekus ar schaubigu pagahtni, zaur ko partija saudejot ustizibu. Ugunsgrehki Konstantinopolê turpinotees. Tramwaji un dzelzceļi streikojot. Neturki arweenu wairak sahkot kurnet. Armeni prasot patstahwibu, Greeki naidojotees ar Bulgareem un Bulgaru rewoluzionarâs organizazijas sawâ starpâ. Pehz 1878. g. Berlines traktata Bulgarija ir „autonoma wasaka knasiste sem sultana keisariskâs majestates wirswaldibas." Wisu scho laiku Bulgari bij paradušchi rihkotees patstahwigi, kâ neatkariga walsts. Bet tagad Jaunturki itin stipri leek Bulgarijai zaļust winas atkaribu, un saburzme gahjuse jau tik tahlu, ka Bulgarijas diplomatiskais agents no Konstantinopoles **aizbrauzis.** Warbuht ar schahdu usstahschanos pret Bulgareem Jaunturki zerê stiprinat sawu zeenu Turku paschu starpâ, bet schim naidam war buht nopeetns swars, jo Bulgareem ir 200,000 wihru „tautas milizijas", un ari leelwalstîm te buhtu schis un tas sakams.

No Italijas. Pahwesta jubileja. Pahwests **Pius X.** pagahjuscho peektdeen swinejis 50-gadu preestera jubileju, uz kuru, kâ sinams, aizbrauza ari **Leischu** deputazija. Wenezijas draudzes, kur pahwests agrak bij par patriarchu, dahwinajuschas winam uz scho deenu zelta troni. Atbildes runâ pahwests aizrādijis jaunlaiku garu. Pahri par 20,000 leela jaunekļu un behrnu prozesija nahkuse ar karogeem, uz kureem bijis uzrakstits: „Lai Deews palihdz atgreest Angliju!" Schi prozesija pahwestu jo sewischki eepreezinajusi.

No Anglijas. Juhru pahrpeldejis. Kahds **Wolfs** 8. (21.) sept. pahrpeldeja pâr **36 werstes plato** juhras schaurumu starp Angliju un Franziju. Anglijas peekrastê winsch laidees uhdenî pagahjuscho peektdeen un nokluwis Franzijas peekrastê sestdeenas rihtâ, pawisam bez spēka; tikai ar zitu palihdzibu winsch istika malâ. Bez Wolfa scho juhras schaurumu ir pahrpeldejis wehl tikai kapteinis **Webs,** ap pagahjuschâ gadu simtena widu.

No Amerikas. Ar laupitu naudu. Preeksch pahris gadeem Sir-Darjas apgabalâ (Widus Azijâ) kahds rentmeistars un grahmatwedis izlaupija no krona kases **300,000** rbl. Tagad wini nopirkuschi **Kanadâ** leelu farmu, kur par strahdneekeem peenehmuschi aizbehguschos „Potjomkina" matroschus.

Atbildot uz jautajumu,
ko lai wispehdigi smekkê, aiz pahrleezibas jasaka, ka **tikai** papirosus
„Famos"
25 gab. 15 kap.
10 „ 6 „
5 „ 3 „
garà formata.
Ottomana fabrikas Sw. Peterburgâ.
Dabonami wisur: **Leelumâ** pee **Sch. Engelsona, Jelgawâ, Pils eelâ № 7.**

No eekschsemèm.

Zik weetâs Kreewijâ ir kolera?

„Now. Wr." sino, ka kolera esot aizsnehmuse 38 gubernas un nowadus. Peterburgas guberna schrga eeweesusês gandrihz wisôs aprinkôs, wiswairak Schlüsselburgas aprinkî gar Ladogas kanali, kur wisbeeschak saslimstot kugu strahdneeki un un kanala malas sirgu dzineji.

Walsts budschets 1909. gadam.

Pehz eepreekschejeem aprehkineem wisu **kahrtigu eenahkumu kopsumma izteisa 2 miljardus 476 miljonus rubku un wisu kahrtigu izdewumu kopsumma 2 miljardus 473 miljonus rubku.** „Tâ tad," raksta „Sinu Birojs", „nekahds izrukkums naw sagaidams un pat jadomâ, ka eenahkumi buhs ap 3 milj. rubku leelaki par izdewumeem.

Beidzot nu buhschot jauks laiks.

Kreewu meteorologs S. **Gribojedows,** kura paregojumi nereti izrahdijuschees par pareiseem, raksta „Nowoje Wremjâ", ka ar augusta mehnesi leetainais laiks esot beidzees un wisu rudeni nu sagaidams gandrihz wisâ Kreewijâ **jauks laiks.** Tikai Melnâs un Azowas juhras peekrastê plosischotees seemeekareetruma wehtras, kurâm beeschi sekoschot leetains nejauks laiks. — Lauzeneekeem gan nederetu uz scheem paregojumeem par daudz paļautees.

No Peterburgas. Stolipins koleras barakâs. 5. sept. wakarâ ministru padomes preekschneeks Stolipins, kâ „Herold" sino, pilsehtas preekschneeka generała Dratschewska, wina palihga un wezako administrazijas ahrstu pawadibâ apmeklejis Obuchowa slimnizu. Stolipins apskatijis 4 wihreeschu un 2 seeweeschu koleras slimneeku barakas. Ministris pee slimajeem apjautajees par winu weselibas stahwokli un tikai pehz pusnakts atstahjis slimnizu. Bez tam winsch apmeklejis ari daschas nakts patwerstmes.

— **Atkal protests.** Profesoru padomei eesneegts sinojums no fizikas un matematikas fakultates 14 sinisku pulzinu preekschstahwjeem, kuri **protestê pret tautas apgaismoschanas ministrijas pehdejeem zirkulareem,** par peem. par profesoru atlaischanu politisku usskatu dehļ, par seeweeschu izraidischanu no universitatèm u. t. t.

— **4 dekani atteikuschees.** Pehz universitates rektora **Borgmana** un prorektora **Brauna** atkahpschanâs eesneegušchi atluhgumos ari wisi tschetri dekani: **Grimms, Sekinskis, Schimkewitschs** un **Schukowskis.** Ari winu atkahpschanâs stahw sakarâ ar tautas apgaismoschanas ministra zirkulareem par augstskolu paschwaldibu.

— **Barons Meyendorfs,** kâ „Gol. Moskwi" raksta, **nolehmis atteiktees no walsts domes presidenta beedra weetas,** lai pilnigi nodotos darbibai domes komisijâs. Ne tikai oktobristi, bet ari zitas mehrenâs partijas izleetoschot wisu, lai baronu peerunatu palikt amatâ. Ja tas neizdotos, tad par kandidatu usstahdischot **N. N. Lwowu** (meerigu atjaunotaju)

— **Bailes no koleras.** No Peterburgas **uz ahrsemèm** ejoschee dzelzceļi esot pahrpildīti no tahdeem, kuri behg no koleras. Starp zitu aizbraukuschi uz ahrsemèm 20 senatori, 18 generali un wairaki walsts domneeki. Semakâs schkirâs, kurâm no sehrgas wiswairak jazeesch, atkal ejot besprahtigas baumas, ka koleru „taisijuschi" paschi ahrsti un ari studenti Lai masinatu kauschu ustraukumu, pilsehtas preekschneeks izlaidis paziņojumu pilsehtas eedzihwotajeem, ka baumas par koleru Peterburgâ teekot izplatitas tahdâ mehrâ, kâ tas nesaeetâs ar pateesibu; tadehļ eedzihwotajeem newajagot peegreest baumâm leelas wehribas, jo pilsehtas walde un administrazija sperot wisus soļus, lai sehrgu apkarotu.

Peeprasat schnauzamo tabaku „Siwtina“.

Ta ir wislabakà **schnauzamà tabaka** un **Machorka — Schilki,** isgatawota Deenwidus-Kreewijas **wisleelakajà** fabrikà **„Золотая Рыбка“.** Tabaka bes siwtinas ir pakaldarinajums.

— **Likumprojekts par apsinas brihwibu,** kuru eekschleetu ministrija eesneedsa walsts domei, atnemts atpakal, lai to eepreeksch apspreestu finodà.

— **Tautas apgaismoschanas ministris Schwarzs,** kà „D. Ztgai“ sino, jau pirms domes sanahkschanas laikam atkahpschotees.

— **Bijuscho walsts domes deputatu Nabokowu,** kad tas pahrbrauzis no zeetuma, wina muischas semneeki sanehmuschi ar leelàm owazijàm. „Now. Rusi“ sino, ka weetejee polizijas organi dabujuschi brihdinajumu par to, ka esot pakahwuschi tahdas owazijas; 4 sahdschu wezakee esot atluhguschees no amata.

— **Kolera.** No pirmdeenas lihds otrdeenas pusdeenai Peterburgà ar koleru saslimuschi **419** un nomiruschi **177** zilweki.

Otrà eekscheià 5% aisnehmuma premiju isloseschanà scha gada 1. septembrî amortisetas schahdas serijas:

143	3355	5967	8142	10497	14161	17013
229	3430	5973	8162	10674	14296	17265
292	3439	6016	8218	10901	14397	17381
377	3443	6068	8296	10930	14427	17410
501	3472	6148	8449	10977	14551	17612
573	3496	6244	8504	11175	14573	17685
628	3551	6256	8511	11236	14614	17698
640	3629	6431	8517	11237	14656	17811
722	3725	6528	8549	11254	14685	17850
766	3760	6568	8560	11331	14808	18028
882	3802	6596	8651	11334	14819	18114
941	3914	6648	8675	11340	14926	18131
1150	3968	6657	8681	11398	15046	18233
1196	4142	6703	8696	11420	15069	18304
1268	4183	6730	8737	11425	15143	18349
1315	4234	6796	8740	11493	15175	18463
1364	4271	6855	8775	11588	15191	18481
1387	4345	6887	8851	11621	15246	18501
1399	4374	6975	8884	11660	15253	18524
1546	4399	7027	8912	11678	15320	18550
1731	4409	7079	8980	11787	15493	18586
1804	4595	7142	9391	11921	15500	18811
1868	4636	7156	9447	12062	15551	18833
1916	4688	7167	9471	12375	15594	18856
1921	4702	7194	9478	12622	15608	18915
2005	4757	7243	9556	12652	15628	18943
2119	4822	7247	9586	12715	15718	19221
2151	4941	7282	9643	12787	15828	19250
2196	50[illegible]8	7326	9668	12800	15835	19323
2251	5127	7493	9698	13154	15915	19421
2269	5186	7597	9724	13224	16023	19482
2786	5389	7653	9751	13440	16073	19486
2818	5395	7765	9855	13486	16091	19596
3028	5501	7771	9909	13527	16116	19601
3060	5578	7867	10027	13538	16214	19670
3131	5681	7936	10087	13541	16310	19683
3194	5717	7968	10096	13586	16397	19811
3275	5745	8003	10134	13610	16414	19820
3317	5769	8007	10210	13667	16462	
3318	5956	8035	10480	14060	16502	
3326	5961	8042	10484	14150	16973	

Pawisam amortisetas 284 serijas, t. i. 14 900 biketes par 1,917,000 rubku leelu sumu. Amortisetàs biketes, pa 135 r. gabalà, ismaksàs no schagada 1. dezembra sahkot walsts bankas kantorôs un nodalàs, kà ari rentejàs taìs pilsehtàs, kur naw bankas eestahschu.

No Reweles. Pirmais koleras slimneeks. Pagahjuschà sestdeenà no twaikona „Riga“ sche malà islikts kahds slimneeks, kursch israhdijees par saslimuschu ar koleru. Tas esot kahds 22 gadus wezs namikis, wahrdà Janberg s. Winsch no kuga atwests newis uf slimnizu, bet pee saweem wezakeem, un tur ari atstahts. Speeti wisi wojadsigee soli, lai aisslawetu sehrgas isplatischanos.

No Kjekzas gub. Besbiletes pasascheers noschauts. Pee Andrejewas stacijas schandarms noschahwa kahdu besbiletes pasascheeri, kursch mehginaja behgt.

No Kijewas. Sadursmi ar „ihstajeem Kreewu kaudim“, par kuru sinojàm pag. numurà, „Now. Wremja“ istehlotà, ka mainigi tur weenkahrt bijuschi Schihdi, kuri bes eemesla usbrukuschi „ihstajeem“, un otrkahrt polizija, kura scho usbrukumu meeriga, peekhwuse. Us „Kreewu kauschu“ suhdsibu gubernators leetu isneklejis un atradis, ka polizija rihkojusès nepareizi, un tas notizis tanehz, ka pristawam nepatizis, ka tur nodibinàs ihsto Kreewu kauschu saweenibas nodaka. Apzeetinatee saweenibas lozekli atswabinati us gubernatora pawehli. No amata tika atlaisti pristaws Schewerniziis un wina palihgs Arenkows. Bet tam Ostersas aprinka preekschneekam isteikts ujingrs rahjeens.

Pahrgrosiba
smehketaju **pasaulê!!!**

Kopsch ta laika, kad nahza pahrdoschanà papirosi

„ПОДАРОКЪ“

20 gab. 6 kap.

no fabrikas **„Ottoman“ Sw. Peterburgâ,** neweens wairs nepehrk 10 gab. par 6 kap., tadehk ka labums gluschi weenads.

War dabut pirkt it wisur.

Wairumâ pahrdod Sch. Engelsona magasinâ, Jelgawâ, Pils eelâ Nr. 7.

Widseme.

No Rigas. 136 gadi wezs. Kahds bijis kareiwis, Andrejs Schmits, pagahjuscho peektdeen dewees zaur Rigu us Warschawu peedalitees pee wina Augstibas Würtembergas kehnina 1. dragunu pulka jubilejas swehtkeem. Schmits, kà laikraksti sino, esot 136 gadi wezs. Winsch dsimis Kaunas gubernà, peedalijees Suworowa gahjeenà pàr Alpeem, par 20 gadu deenestu dabuis Annas medali, peedalijees starp zitu pee Smolenskas sturmeschanas 1812. gadà, pee Eriwanas zeetokschna eenemschanas 1827. — 1829. g., pee Pragas eenemschanas 1831. g., pee Tirasspoles 1848. g., peedalijees Tehwijas karà, kaujà pee Borodinas, Smolenskas, Leipzigas u. t. t. Wezais kareiwis wehl esot itin spirgts un wesels un mihlot stahstit par saweem peedsihwojumeem.

— **Kahsas ar kauschanos.** Swehtdeen Sadownikowa eelà Nr. 17 sehtas puischa kahsàs iszehlàs kauschanàs, pee kam weens no kahseneekeem tik stipri sadausits un nosweests no trepèm, ka tas brihsi pehz tam nomiris. Wainigee, kà laikraksti sino, esot apzeetinati.

— **Kara teesa** isteesaja 6. septembrî diwas apsuhdsibas, 1) pret Teodoru Baltalksni un Jahni Megri, kuri bija apsuhdseti par to, ka 1906. gadà peederejuschi pee Baltijas sozialdemokratu partijas un Rigà isplatijuschi aisleegtus raksstus. Winu dsihwokkôs Swaigschnu eelà atrada proklamazijas, „Zihnu,“ partijas stempeku u. t. t. Abus winus noteesaja uf aissuhtischanu uf Sibiriju nometinaschanai. 2) Pret Morduchu Meijerowu, 18 g. w., Morduchu Walkindu, 21. g. w. un Judu Slonimsku, 17 g. wezu, kuri ari bija apsuhdseti par peederibu 1907. gadà pee sozialrewoluzionaru partijas un aisleegtu raksstu isplatischanu. Teesa Slonimsku attaisnoja, bet Meijerowu un Walkindu noteesaju pee spaidu darbeem: pirmo uf 2 gadeem 8 mehnescheem, otro uf 4 gadeem.

— **Nahwes sods ispildits.** Pagahjuschà nedelà noschauts dehl fabrikas direktora Rogas aplaupischanas uf nahwi noteesatais 177. Isborskas kahjneeku pulka apakschkareiwis Iwans Mtschedlischwils.

— **Redaktora sods.** Kà „Seemeklblahsma“ sino, tad ari bijuschà „Balss“ redaktora W. Olawa luhgums dehl peespreestà soda atlaischanas atstahts bes eewehribas, un Olaws jau iszeeschot sawu zeetokschna sodu.

— **Skolneeku kristamas leezibas,** kà jau sinojàm, ir atswabinatas no stempelmarkàm. Schinis deenàs, kà „Latw.“ no droscha awota sino, ari Widsemes konsistorija islaidusi sawa eezirkna mahzitajeem zirkularu, ka skolneeku kristamas leezibas isdodamas bes stempelmarkas, uf tahdàm leezibàm tikai jaraksta: „Для представленія въ учебныя заведенія.“

— **Krona degwihna wiltotajs.** Sestdeen polizija un akzises eerehdni isdarija peepeschu rewisiju kahdà dsehreenu noliktawà. Israhdijees, ka schàs firmas komijs isgatawojis no weselibai kaitiga pulwera un uhdens degwihnu, to eepildijis krona monopola pudelês, aissehgelejis tàs ar wiltotu sehgeli un tad pahrdewis. Pahrdotawà konsiszeja leelaku wairumu schahda neihsta monopola. Schinî dsehreenu noliktawà nebij brihw dsehreenus pahrdot uf weetas dserschanai, tomehr weiklais komijs dewis sawu pascha bruhweto monopolu un ari zitus dsehreenus dsert uf weetas un pahrdewis saweem „kundèm“ ari sahkas peekodas. Komijs, kursch ir jau wezigs wihrs, apzeetinats; winsch atsinees un isteizis, ka jau wairakus gadus no weetas nodarbojees ar schahda monopola fabrizeschanu.

— **„Jaunais Rigas teatris,“** kà tureenes laikraksti sino, atklahts swehtdeen 7. septembrî ar nel. Blaumana lugas „Indrani“ israhdi „Ukejà.“ Skatuwe bijuse isrotata sehru sihmèm un nelaika bramaturga gihmetnèm. Sahle bijuse pahrpildita; israhde norisinajusès teizami.

— **Ofizeera sadursme ar matrosi.** Pirmdeenas wakaru pa dselszeka tiltu no Tornakalna uf Rigu gahja husaru kornets Ilsitschenko un satika uf tilta diwus kara flotes matroschus, no kureem weens winam neatdewis godu, t. i. nesweizinajis. Kornets apturejis mineto matrosi un, lai dabutu sinat wina wahrdu, gribejis tam nonemt zepuri, bet matrosis sakehris kornetu pee rihkles un taisijees winu apwainot darbeem. Ofizeeris iswilzis brauninu un uf weetas noschahwis matrosi, kuru lode kehruse galwà. Noschautais, kà „D.-Z.“ sino, ir 9. flotes ekipaschas matrosis Gawrils Hilkins.

— **Kara teesa** 9. septembrî isteesaja diwas apsuhdsibas pret apakschkareiwjeem. 1) Apakschofizeers Alekseis Smirnows bija apsuhdsets par to, ka aisbehdsis no sawa pulka, dsihwojis Rigà ar wiltotu pasi un Rigas slimnizà isplatijis rewoluzionaras proklamazijas. Winu noteesaja uf wisu muhschu nometinaschanà, atnemot wisas teesibas un preekschrozibas. — 2) Apakschkareiwis Schagopatnis Nachutinows bija apsuhdsets, ka ziteem saldateem nosadsis diwus kreklus un kabatas pulksteni. Bes tam winsch sabojajis sew labo azi, lai atswabinatos no kara klausibas. Winu noteesaja uf 2 gadeem noseedsneeku nodalàs, atnemot wisas teesibas un preekschrozibas.

— **R. L. B. Derigu Grahmatu Nodala** issaka pateizibu sekoschàm naudas eestahdèm un personàm, kas Derigu Grahmatu Nodaku un Konwersazijas Wahrdnizu 1908. g. lihds 1. septembrim pabalstijuschas ar sekoscheem dahwinajumeem: a) Derigu Grahmatu Nodalai par labu Widsemes Sawstarp. Kreditbeedriba 230 rbl., Latweeschu Sawstarp. Kreditbeedriba 100 r., Pahrdaugawas Krahj- un Aisd. sabeedr. 50 r., Sw. Katrinas Krahj- un Aisd. kase 50 r., Jelgawas Krahj- un Aisd. kase 25 r., Dsehrbenes-Drustu Krahj- un Aisd. kase 25 r., Sakeneeku Krahj- un Aisd. kase 25 r.. Walkas Weesigas beedr. Krahj- un Aisd. kase 20 r., Bolderajas Krahj- un Aisd. kase 10 r., Jelgawas Sawstarp. Kreditbeedriba 10 r., Straupes Krahj- un Aisdewu kase 10 r., J. Kaupinsch, fabrikants Mihlgrahwî 10 r., Jaun-Swirlaukas Krahj- un Aisd. kase 5 r., Smiltenes Dseed. un Musikas beedr. 5 r., Dschuhkstes-Peenawas Krahj- un Aisd. kase 5 r., A. Jakobsons, kilografs 5 r., 4. Rigas Sawstarp. Kreditbeedriba 100 r., 3. Rigas Krahj- un Aisdewu kase 50 r., Smiltenes Krahj- un Aisdewu kase 50 r., 2. Rigas Krahj- un Aisdewu sabeedr. 25 r., Rundales Krahj- un Aisdewu kase 25 r., Wentspils Krahj- un Aisdewu kase 25 rbl., Jelgawas palihdsibas beedriba 20 r., Peterburgas Latw. Krahj- un Aisdewu kase 15 r., Burtneeku Krahj- un Aisd. beedr. 10 r., Kandawas Weesigas beedr. Krahj- un Aisdewu kase 10 r., Krona Osolneeku Krahj- un Aisdewu kase 10 r., Kandawas Krahj- un Aisdewu kase 5 r., Mas-Salazes Krahj- un Aisdewu kase 5 r., Kulbigas Krahj- un Aisdewu sabeedr. 5 r., Sausinsch, kapteins 5 r. 65 k. b) Konwersazijas Wahrdnizai 4. Rigas Sawstarp. Kreditbeedriba 300 r., Latweeschu Sawstarp. Kreditbeedriba 100 r., Jelgawas Krahj- un Aisdewu kase 25 r., Rigas Tirgotaju Krahj- un Aisdewu Sabeedr. 20 r., Kandawas Krahj- un Aisdewu sabeedr. 10 r., Rundales Krahj- un Aisdewu sabeedr. 5 r., Widsemes Sawstarp. Kreditbeedriba 250 r., Rigas Krahschanas un Aisdosch. beedriba 25 r., Smiltenes Krahj- un Aisdewu sabeedr. 25 r., II. Rigas Krahj- un Aisdewu sabeedr. 10 r., Greenwaldes Krahj- un Aisdewu sabeedr. 10 r., Walkas Krahj- un Aisdewu sabeedr. 5 r.

Rigà 2. septembrî 1908.

Derigu Grahmatu Nodalas preekschneeziba.

— **Pats sewi nonahwejis.** „Rig. Tageblt.“ sino, ka 10. sept. wakarà ap plkst. 10. Kungu eelà atrodoschàs restorazijas „Internozional“ ihpaschneeks F. sehdejis kopà ar daschèem saweem weeseem, pee kam tizis runats par eerotscheem. U F. jautajumu, kahds eerozis esot weenam no klahtesoscheem kungeem, schis ari parahdijis winam sawu rewolweri. F. panehmis rewolweri rokà, peepeschi sprahga schahweens un eegahja F.'am teescham kruhtîs. Winam bij eeschauts paschà sirdî un atsauktais ahrsts wareja tikai apstiprinat wina nahwi. Waj winsch tihschu waj neusmanidams uf sewi isschahwis, waj rewolwers pats no sewis gahjis wakà, tas lihds schim naw wehl issinats.

No Tehrpatas. Priwatà augstskola swinigi atklahta 7. septembrî. 9. septembrî winà eesahkti preekschlasijumi ahrstneezibas un dabas sinatnu nodalàs. Bes minetàm nodalàm augstskoloi tagad ir wehl fisikas-matematikas nodaka. Us eestahschanos pawisam peeteikuschees 700 mahzekli, pa leelakai daìai uf ahrstneezibas nodaku. Seeweeschu ir daudz wairak, nekà wihreeschu. Igaunu tautibas esot tikai 10 mahzekli. Teem wihreescheem, kuri ar widejo mahzibas eestahschu abiturientu apleezibu eestahjàs schajà augstskolà un pabeidz winas dabas sinatnu kursu, ir teesiba, Tehrpatas uniwersitatê likt eksamenu un dabut tahdas pat teesibas, kahdas ir kronu uniwersitatu kursu pabeiguscheem. Zitàm nodalàm tahdu teesibu naw, bet ari winàm tàs turpmak apsolitas.

„Rischk. Westn.“ wehl sino, ka jaunajà augstskolà eesneegti 700 luhgumi, bet peenemti tikai 81 wihreetis un 219 seweetes, (kopà 300). Uf atklahschanas swehtkeem bijis sanahzis daudz publikas. Starp zitu ari kahds students sahzis runat un isteikt pahrmetumus waldibai un tautas apgaismoschanas ministrijai. Studenta runa tikuse pahrtraukta uf aprinka preekschneeka prasijumu (augstskola atrodàs ahrpus pilsehtas rajona).

— **Uniwersitatê** schajà semestrî no jauna usnemti 273 studenti. No teem 238 esot gimnasiju abiturienti, 16 realskolu beiguschee (kureem bijis janoleek eksamens latinu walodà), 13 no zitàm uniwersitatèm, 3 seminaristi (pehz eksamena istureschanas matematikà, fisikà un Wahzu walodà), 2 no kadetu korpusa ar papildu eksamenu latinu walodà) un weens komerzskolens. Pehz fakultatèm jaunusnemtee sadalàs schahdi: teologijas fakultatê peerakstiti 15, teesleetu 70, medizinas — 118, wehstures-filologijas — 7 un fisikas-matematikas 63. Pehz tizibas jaunusnemtee sadalàs schahdi: luterani 133, pareistizigi 80, katoli 40, Armeni,

Es behgu
no wiseem ziteem, bet pehrku
tikai
„Turtschanka“

no **A. H. Maikapara,** 10 gab. 3 kap., tadehk ka schee papirosi ir tik labi, kà wisi ziti par 6 kap. 10 kap.

Gregoriani 6, Schihbi 6, reformetee 4, augsburgeeschi 3 un weens karaïms. Pehz apwideem: no Widsemes 82, no Igaunijas 18, no Kursemes 16, no pahrejàs walsts 156 un no ahrsemèm 1.

— **Apsweikumus** Wahzu studentu korporazijai „Curonia", starp zitu, kà „D. Z." sino, veesuhtijuschi Baltijas generalgubernators barons Möller-Sakomelskis, Kursemes gubernators Knasews (Wahzu walodâ), Widsemes gubernators Swenginzows un jaunakais goda filistris barons Meyendorffs.

Par bahru naudas noguldischanu weetejâs kasês.

Baltijas gubernu pagasta teesu ustawâ no 9. julija 1889. g. 252. pantâ teikts, ka nepilngadigeem peederigâ skaidrâ nauda, kas swabada no isdewumeem, jaeemaksâ pagasta teesai, kura to isleeto, ko eepirkt waldibas isdotus waj waldibas garantetus prozentu papihrus, waj ari noguldâ tos uz prozenteem waldibas waj weetejâs sabeedribas krediteestahdês. Zehsu-Walkas apgabala meerteesneschu sapulze ar apkahrtrakstu no 9. septembra 1893. gada sem Nr. 7520, motiwedama spreedumu uz tam, ka daschas pagastu teesas bahreem peederigu naudu noguldijuschas weetejâs krahj-aisdewu kasês, kurâs noguldijumi no waldibas puses naw garanteti — usdod sawa apgabala pagasta teesâm, toreis atrodoschos un turpmak eenahkuscho bahrinu naudu noguldit walsts bankâs, kas atronâs pee gubernas un aprinka rentejâm, un pasta-telegrafu kantoru nodalâs. Ar schahdu zirkularu bahru naudas noguldîtaji, zensdamees, lai kapitals nestu leelakus prozentus, bij speesti mehrot garaku zeku uz gubernas un aprinka pilsehtâm, usmeklet no waldibas garantetu kasi. Kahda pagasta teesa, neskatotees uz augschejo zirkularu, eekustinaja jautajumu pee meerteesneschu sapulzes, waj ta neatrastu par derigu, atkaut pagasta teesai bahru naudas noguldit uz laukeem weegli peeeetamâs weetejâs krahj-aisdewu kasês, kuras makfâ beesgan augstus prozentus; uz to 28. maijâ sch. g. sapulze nospreeduse, atkaut minetai pagasta teesai noguldit bahru naudas weetejâ krahj-aisdewu kasê uz Pag. Tees. Ust. 252. p. pamata.

(Ds. W.)

Kurseme.

No Leepajas. Bes naudas nedrihkst slimot. Sestdeen ar nakts wilzeenu pa Romnu dselszeku eewesta nesamanas stahwokli meitene Stanislawa Gedumitis, kura wilzeenâ bij eekahpuse Moscheikôs un zeklâ saslimuse ar pakauscha krampi. Schandarma pawadibâ slimâ pussamanas stahwoklî tuhlin nogahdata uz pilsehtas slimnizu, bet slimniza leegusês winu usnemt, jo nebijis neweena, kas par slimâs ahrsteschanu solitos makfat. Meiteni wajadsejis west atpakal uz wolsali, kur wina treschâs klases usgaidamâs telpâs nesamanâ, bes ahrsta palihdsibas, gulejuse lihds rihtam. Tikai otrâ deenâ uz schandarmerijas preekschneeka stingru usstahschanos pilsehtas slimniza usnehmuse slimo meiteni.

— **Pasta sagli teesas preekschâ.** Pehrn beeschi ween mehdsa sust naudas suhtijumi pa pastu no Preekules uz Leischeem. Beidsot par wainigeem tika peenahkti un ari atsinâs Preekules pasta kantora mahzeklis Karlis Purwitschs un pastiljons Kristaps Sameitis. Pawisam wini bij nosaguschi 5,268 rbl. Peektdeen Leepajas apgabalteesa, kâ „L. Z." sino, sodijuse Sameitu ar teesibu atnemschanu un nodoschanu arestantu pahrmahzischanas nodalâ uz 2½ gadeem un Purwitschu ar 2 gadeem zeetumâ bes teesibu atnemschanas.

— **Dselszeka streikotaji teesas preekschâ.** Otrdeen un treschdeen, kâ „L. Z." raksta, Peterburgas teesu palatas delegazija Leepajâ isteesaja apsuhdsibu par peedalischanos pee dselszekneeku streika 1905. g. dezembrî. Leezineeki isteiza, ka 1905. g. rudenî Leepajas-Romnu dselszeka materialu noliktawas usraugs Jwans Blinstrups agitejis starp weetejeem dselszeka eerehdneem, lai tee peedalâs pee Wiskreewijas dselszekneeku saweenibas. Nodibinajusês sewischka Leepajas nodaka, kura Blinstrupu eewehleja par sawa preekschneeku. Pehz tam B. sahzis sasinotees ar daschadâm zitureenes nodalâm un Maskawas zentralkomiteju. 8. dezembrî 1905. gad. peenahkuschas telegramas no zentralâ biroja un sozialdemokratu saweenibâm, ka ar 7. dezembri ir ussahkts generalstreiks, kuram lai peeweenojas ari Leepajneeki. Tâs paschas deenas wakarâ ari Leepajâ sahkâs streiks, kursch ilga lihds 20. dezembrim. — Treschdeenas nakti teesa pasludinaja spreedumu, pehz kura noteesati: Blinstrups uz 1½ gada zeetokshi, Ignazis Baltuschis uz 1½ gada arestantu nodalâs, Leonids Birulis uz 1 gadu un Antons Kowskis uz 1 mehnesi zeetumâ. Lihds spreeduma spehkâ nahkschanai nolehma Baltuschi apzeetinat, bet Blinstrupu un Biruli atlaist pret 3000 resp. 1000 rbl. saloga.

— **Nel. pilsehtas galwas Dreyersdorffa apbedischana.** Otrdeen pehz pusdeenas pukèm apkrauto nel. Dreyersdorffa schkirstu ugunsdsehseji aisnesa no Trihsweenibas basnizas lihds lihka rateem, pehz kam milsigais behru gahjeens, sehru musikas pawadits, dewâs uz Bahrenbuscha kapeem. Pee gahjeena peedalijâs daschu weetejo waldibas eestahschu preekschstahwji un beedribu delegati ar karogeem; uz brihdi gahjeens peetureja pee sehru karogeem isrotatâ pilsehtas waldes nama. To eelu lukturi, pa kuru lihki weda, bij aisdegti un pahrsegti ar sehru drehbi. Garigo zeremoniju isdarija mahzitajs Grafs. Uz kapeem, kâ „L. Z." sino, wehl runaja piisehtas galwas weetneeks Breikschs (kreewiski), aisrahdidams, ka nelaikis isleetojis wisu sawu leelo energiju un tahlredsibu preeksch sawu Leepajas lihdspilsonu un pilsehtas labklahjibas pazelschanas. Nelaikis ar sawu darbibu un sparu atstahjis neisdsehschamas pehdas un tapehz wina saudejums wiseem buhschot gruhti sajuhtams. — Rabiners Dr. Nurocks (Wahzu walodâ) usswehra nelaika augstos idealus un taisnibas mihlestibu. — Skolotajs Uhdris (Latweeschu walodâ) zildinaja nelaika nopelnus skolu sinâ. — Latweeschu Beedribas preekschneeks skolotajs Bebris nelaikim isteiza pateizibu par wina bespartejisko istureschanos pret Latweescheem.

No Sahteem (Tukuma apr.). **Par Sahtu mahzitaju,** kâ „Gub. Aw." sino, apstiprinats Augusts von Raisons.

No Matkules. Brink-Pedwales skolotajam pagasts paaugstinaja algu no 350 rbl. uz 400 rbl., ar to nolihgumu, ka skolotajam ari „wasaras skola," neisnemot Wahzu walodas stundas, par brihwu japafneedz. Teescham teizama schahda rihziba. Tikai buhtu jawehlâs, ka Matkules pagasta walde pee skolotaju algas ismaksaschanas nebuhtu tik nolaidiga. Pehz algas skolotajeem jaeet uz pagastnamu; pee tam ne ikreis algu war babuht. Tâ, veem., tam pascham Br.-P. skolotajam wairak kâ 100 rbl. neismaksatas algas. (L.)

No Jehkabmeesta. Jehkabmeesta Lauksaimneezibas Beedribas isstahde tika atklahta 6. septembrî pulksten 11 no rihta. Pehz isstahdes preekschneeka J. Stukuka atklahschanas wahrdeem nodseedaja walsts himni, tad runoja agronoms Wahrsbergs par triju Latweeschu apgabalu beedroschanos kopejâ darbâ, un pilsehtas galwas weetneeks par semkopibas nosihmi preeksch wiseem. Starpâ tika nodseedata dseesma „Deews swehti Latwiju." Ar to beidsâs atklahschana un sahkâs isstahdes apstaigaschana. Pirmajâ deenâ laiks nemihligs, isstahde weetâm wehl ne wisai gatawa, tadehk ari pamaz apmekleta. Lihds wakaram tomehr pahrdots jau pusotra tuhkstoscha bileschu. Daku apmekletaju atwelk ari lautsaimneezibas rihku ismehginaschana, kura noteek kahdâs mahjâs werstes 4 no Jehkabmeesta. Tur eeradschees neween leetprateji un semes ruhki, bet skatitaji ari no skaistâ dsimuma. Ismehginajumeem seko ar interesi, reisâm pat ar aisraukschanos, tâ ka nemanot peenahk wakars, kamehr ismehginat dabon tikai arklus un kultiwatorus, bet plaujamâm maschinâm japaleek uz zitu deenu. Sewischki skatitaju peekrischanu eeguhst kahda ahrsemes firma — Bechers (Böhmijâ), kurai muhsu gubernâs wehl lihds schim pawisam naw preekschstahwibas.

Zitads skats isstahdê otrâ un treschâ deenâ. Tad ir swehtdeena un gaba tirgus, tad sposchâ saule, kas nedekâm nebij redseta, wilinat wilina katru, tad isstahdes laukums kam tuwumâ ari pilsehtas dahrss, mudschet mudsch: apmekletaju tuhkstoscheem. —

Par paschu isstahdi turpmak. P—p—

No Sunakstes. Weetejâ lauksaimneezibas beedriba gribeja 1905. gadâ sarihkot peensaimneezibas kursus. Wisi preekschdarbi bij isdariti, bet te uz reisi aprinka polizija aisleedsa tos noturet. Wajadsiba pehz tamlihdsigeem kurseem ir leela un tadehk tagad raduschâs domas wehl reis tos ismehginat rihkot. Kursi sahksees treschdeen, 17. sept. un tos wadis Rigas Peensaimneeku Sabeedribas instruktori. Kursu darbiba ilgs 2 nedelas, peedalischanâs 5 rbl. par wisu laiku un 60 kap deenâm. Programas un tuwakas sinas dabujamas pee weetejâs lauksaimneezibas un kursu laikâ pee instruktoreem beedribas lokalâ — bijuschâ Jaunâ krogâ. Daram usmanigas muhsu nama mahtes un ari jaunawas uz scheem kurseem, kur tâm buhs eespehjams eepasihtees ar pareisu lopu kopschanu un ari jaunaku laiku peena produktu pagatawoschanas weideem. — Kursu atklahschanas deenâ tiks isdarita sweesta apluhkoschana, kadehk katram balibneekam eeteizami panemt lihdsi ¼—½ ℓ sweesta paraugam. Bens.

No Jelgawas.

Rigas akteeru weesu israhde. Swehtdeen, 14. septembrî sch. g., schejeenes Wahzu Amatneezibas Beedribas sahlê teek sarihkota teatra israhde ar sekojoschu deju, par labu schejeenes waska drehbju fabrikas strahdneeku palihdsibas un behru kasei. Israhdê weesojâs Rigas Latweeschu akteeri. reschisora Pawila Grusnas wadibâ, israhdidami Protopopowa 4 zehleenu dramu „Grimuschee", kura uz Kreewu skatuwèm eemantojuse leelisku peekrischanu. Ari latwiski to Rigâ israhdot, nams allasch bijis pahrpildits. Protopopows irsweens no eewehrojamakeem Kreewu jaunakajeem dramaturgeem un wina sihmetee tihri ir ihstas kopijas no pateesâs dsihwes. „Grimuschajôs" winsch mums rahda weselu kolekziju no teem bulwaru un leelpilsehtu apslehpto kaktu eemihneekeem, kurus godigee laudis allasch mehds nosaukt par „grimuscheem," bet kurôs slehpjâs tik daudz schaufmigâ dsihwes trogisma un „godigo kauschu" iswirtibas seku. Protopopowa „waroneem" daudz lihdsibas ar Gorkija baskahjeem, tikai tee daudz pateesaki, masak mahksloti un bez kahdeem filosofijas peemaisijumeem. Israhde sahksees plkst. 6 wakarâ un biketes eepreeksch babujamas A. Gemuta un R. Grihsla grahmatu drukatawâ, Katoku eelâ № 21.

—nk—

„Kuronias" 100 gadu jubilejas swehtkôs gawilneezi starp daudzeem ziteem apsweizinajuschi barons Haarens Kursemes muischneezibas wahrdâ, pee tam pasneedzot 1000 rbl. leelu naudas balwu un Jelgawas pilsehtas galwa Schmidts, pasneedzot pilsehtas wahrdâ adresi un pokalu. Swehtku konwentâ par goda filistreem usnemti agrakais Widsemes muischneezibas preekschneeks barons Meyendorffs un bijuschais profesors Dr. Engelmanns.

Aplaupits. Otrdeen 9. septembrî ap pulksten 8 wakarâ, uz Rigas schosejas, tuwu pee Leelupes plosta tilta, kahds nepasihstams laundaris usbruzis schejeenes 58 wezam Wahzijas pawalstneekam Eduardam Bergam un to gar semi pagahsdams, nolaupijis tam naudas maku ar 15 rubkeem. Pee tam usbruzejs to wahrigi eewainojis galwâ, ka tas palizis turpat bez samanas gulot; wina dsihwibai draudot breesmas. Pehz tam wahrigi ewainotais nogahdats slimnizâ, kur tam sneegta ahrsta palihdsiba. —e—

Jelgawas Latweeschu Lauksaimneeku Beedriba sarihkos swehtdeen, 5. oktobrî, parastos plaujas swehtkus ar preekschlasijumeem, teatca israhdi un balli. Teatcî uswedis nule miruschâ rakstneeka Rud. Blaumana eewehrojamo luga „Indrani".

Sahdsibas. Schejeenes eemihtneezei T. D., kas dsihwo Sahgu eelâ № 20, starp pulksten 7 un 9 no rihta kahds nepasihstams garnadsis ar pakaktaisitu atslehgu atmuhkejis dsihwokli un issadsis daschadas drehbes, 75 rubku wehrtibâ. — Kahds nepasihstams garnadsis nepamanits eelihdis pee tirgus N. ehdeenu pahrbotawâ un issadsis daschadas ehdamâs weelas, 25 rbl. wehrtibâ — Schejeenes eemihtneezei L. P., kas dsihwo Wilhelma eelâ № 12 pa to laiku, kamehr wina no dsihwokla aisgahjuse projam, atlausts skapitis un issagti 152 rbl. skaidrâ naudâ. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijuschi, krihtot uz winas behrneem; bet tee leesotees. Domâ, ka issagtâ nauda eedota kahdam sweschneekam, kas to tura paslehptu. —.—

Kwihte. Jelgawas Latweeschu Amatneezibas Beedribas amatneezibas skolas buhwei par labu ir eemaksajuschi zaur Seska kgu: P. Wilumsons 3 rbl., L. Silkes kdse 2 rbl., zaur Oscha kgu: O. Osch kdse 1 rbl., O. Kase kdse 1 rbl., W. Kase 1 rbl. un Steinerts 5 rbl. Kopâ ar agrak eemaksateem 172 rbl. 80 k. Buhwkomisijas kasseers J. Bruhmels.

Wisjaunakàs sinas.

No Rigas. Pirmais saslimschanas gadijums ar koleru, kâ „Balt. Tgsztg." sino, Rigâ atsihmets zeturtdeenas rihtâ. Koleras barakâ nowesta 24 gadus wezâ teatra dseedataja Minna Haig kura atbraukusi no Peterburgas, lai usstahtos weetejâ kasino-teatrî.

Wahzu awise „Düna-Zeitung", kâ „Balt. Tagesztg." sino, no apgabala teesas uz 3 mehnescheem aisleegta un atbildigais redaktors Dr. Seraphims noteesats uz 1 mehnesi arestâ.

No Bauskas sino „Tehw.", ka grahmatu tirgotajs K. Stepermans kgs no apzeetinajuma atkal atswabinats.

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 1. lihdz 7. septembrim. Kristiti: Peters Arnolds Sterns; Anna Katrina Reescheneek; Karoline Walentine Rudsinsky; Katrina Marija Bruhn; Eduards Toms Augusts Kasche; Schanis Sihmanis Wirkaus; Schanis Sass; Lina Marta Hintenberg; Schanis Alfreds Krahminsch; Selma Natalija Dobel; Ludmilla Sigrida Melanija Singeneek. Uzsaukti: Jehkabs Pisiks ar Magreetu Pauser; Mikelis Jaunbruhns ar Magreetu Schibal; Indrikis Peteris ar Katrini Laipeneek; Ansis Duhns ar Annu Aschme; Peteris Klaischs ar Annu Martu Kronin. Laulati: Andrejs Pruhse ar Libsi Susan; Ansis Stepenee's ar Ilsi Lunt; Ernests Lauwa ar Marija Schwarz, dsim. Baumann; Frizis Bertuls al. Karlsons ar Annu Schabris; Mikelis Schitte ar Trihni Streichfeld; Jahnis Stubels ar Katrini Dsenis; Friedrichs Eichwalds ar Annu Aras. Miruschi: Amalija Treulieb 80 g.; Alwine Anna Sweija 2 g.; Ansis Jaunsems 42 g.; Jahnis Sweile 47 g.; Juris Daniels Perkons 25 g.; Lise Grünfeld 90 g.; Andrejs Bergmans 20 g.; Anna Dihkert 30 g.; Pawels Krauls 28 g.; Jule Klein 29 g.; Schanis Keire 8 mehn.; Jahnis Sileneeks 2 g.; Marija Treulieb 8 mehn. weza.

Dahwanas: preeksch basnizas 50 kap., preeksch misiones 50 kap.

A. Riemschneiders.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 1. lihdz 14. septembrim. Deewkalposchana ar deewgaldneekeem 14. septembri pulkst. 9 no rihta.

A. Riemschneiders.

Jaun-Leepajas basnizas sinas no 1. lihdz 7. septembrim. Kristiti: Wilis Ukstinsch, Schannos Alfreds Waldemars Sudmals, Anete Alwine Muzeneek, Eduards Knopps. Uzsaukti: Jahnis Kundsinsch ar Annu Jaunsem; Jahnis Ernstsohns ar Annu Marisu Walter. Laulati: Wilis Treuguts ar Marisu Besek; Krischs Balods ar Annu Kalnin; Otto Egleens ar Libsu Rukis: Niklaws Osols ar Annu Ruzis; Jahnis Lunts ar Annu Behrsin. Miruschi: Eduards Esscheit 72 g.; Margreete Smikste 37 g. w.

Deewkalposchana 14. septembrî plkst. 9 no rihta.

Mahzitajs Goldberg.

Tirgus sinas.

Rigâ, 10. septembrî. Linu tirgû pastahw tagad zeetas zenas un kaut ari tikai daschi nolihgumi uz wezeem lineem notikuschi, tomehr zenas bij pahrdewejeem par labu. Beidzamâ laikâ laiks deesgan isdewigs jauno linu tahlakai apstrahdaschanai un tadehk darbi labi sekmejâs. Leelakâ dala linu tagad isklahti balinaschanai, tikai agro linu apgabalôs tee jau sanemti. Schi gada raschas baudsums buhs samehrâ par 15—20 prozenteem masaks par pehrno, bet labuma sinâ pahraks. Peewedumu maz un zenas par wezeem lineem masâs dakâs sekoschas:

Maksaja birkawa:	Widsemes:	Kursemes:	Leischu:
Zins-Kroni	36—37 r.	32—33 r.	31—32 r.
Smalkee	30—31 „	26—27 „	25—26 „
Pihk-Kroni	23—24 „	19—20 „	18—19 „
Brahka	15—16 „	14—15 „	14 „
Dreibanti	13—14 „	11—12 „	10—11 „

Naudas un wekseku kurss.

Peterburgâ, 9. septembrî 1908. g.

4% walsts aisnehmums	76⅝
4½% Kreewu walsts aisnehmums no 1905. g. .	96¾
5% eekschejais aisnehmums no 1905. g.	—
5% Kreewu walsts aisnehmums no 1906. g. . .	96¾
5% I. eeksch. premiju aisnehm. no 1864. g. . .	374
5% II. eeksch. premiju aisnehm. no 1866. g. . .	269
4½% Harkowas agrarbankas lihlu sihmes . . .	77⅝

Berlinê, 22. (9.) septembrî 1908. g.

Kreewu kredithik. 100 rbl. = 214,75 mark.

Wehstules un atbildes.

R. Leepajâ. Juhsu wehstule peenahza preeksch otrdeenas numura par wehlu. — **Ab. № 2231.** Min. grahmatâ pehrminderi gan peelihdsinati senâs kristigâs draudses diakoneem, tatschu tagad diakona wahrdu leeto zitadâ nosihmê. Atteezotees uz Juhsu atzelschanu. Jums wajadseja laikâ greestees pee atteezigâs basnizas preekschneezibas — tagad preeksch tam par wehlu. Ja mahzitajs nepeeder ari pee basnizas preekschneezibas, tad Juhs esat pee wina greesuschees neweetâ. Atbildet, protams, winsch Jums wareja.

Isdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents Th. Doebner.

Redaktors: J. Weissmanis.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Adw. F. Stagers
runajams
zetur.deenâs Dobelê,
Maurin kga dsihwokli (agr. Waldowska weesniza). Zitâs deenâs **Jelg. Kolonad. eel. 11** (Niklafa namâ, eeeja no Basnizas eelas, no tirg. pirmâ schkehrseela, starp Palejas un Katoku eel., eepreti semn. Wirsteesai).

Dr. med. J. Ausina
priwatâ klinika
preesch **kirurgiskâm** un **seeweeschu slimibâm** Rigâ, Nikolaja eelâ № 14. Telefons № 2624. Slimneekus usnem klinikâ katrâ laikâ. Runajams no plkst. 10—12 preesch pusd.

Mans dsihwoklis
atronds kâ lihds schim Jelg.
Skrihveru eelâ № 4.
Peenemu slimneekus
no 8½—10½ un no 4—6.
Dr. B. Jakobsohn.

Sobu ahrsts **O. Zinowsky**
Jelg. Pasta eelâ № 1.
Runajams pa wasaru darbdeenâs no 9—12 un 3—5; swehtdeenâs no 9—10.

Prakt. sobu ahrste
Milda Sauliten.
Runajama katru deenu no 9—12 un 3—5. Otrdeenâs un peektdeenâs no 7—8 wakarâ
Jelgawâ, Katrinas eelâ № 6
no tirgus, pirmâ schkehrs-eelâ, starp Katoku un Pasta eel.).

Needres muischa,
teek pahrdota sadalischanai 10 gabalôs apm. no 70—183 puhrweetu leelumâ, kâ ari weena gabala 547 puhrw. Tuwakas sinas pee Saweneeku mutschas ihpaschneeka, Kuldigas apr. pâr Skrundas pasta stanziju un Jelgawâ, Lilienfelda eelâ № 7, Hofman.

Skrodera mahzeklis
wajadsigs Jelg. Katoku eelâ 47, pee E. Weidemann.

Swehtes Skabeikas,
wezâ mahja, ar pilnâm mahju teesibâm, 60 puhrweetas leela, **pahrdodamas.** Peeprasams turpat pee saimneeka.

Kreetni
dreijataji
atron pastahwigu darbu **O. Saddes** maschinu fabrikâ, Jelgawâ.

Mahzekles
war peeteiktees pee skrodereenes Weikert, Jelg. Salajâ eelâ № 14.

Rupat isnahza un grahmatu pahrdotawâs dabujams:
Dr. P. Strautseła
Wesselibas kopschanas kalendars
1909. gadam.

Saturs: Parastais kalendarijums lihds ar gada tirgeem. **Kolera,** sihks aprakstis par schis slimibas zehloneem, gaitu, par slimneeka kopschanu un kâ no schis slimibas jaissargajâs. **Pahrtikas pretschu nosmulescha tirdsneezibâ. Laulibas higienistâ nosihme,** pehz prof. Dr. M. Grubera. **Meegs,** pehz prof. G. f. Bonges. **Druskas is seeweeschu wesselibas kopschanas. Difteritis. Par elpojamo zelu aissardsibu pret eekaisumeem,** pehz Dr. M. Bresgena. **Par kasijas pahrmehrigu baudischanu.** Sagremoschana un darbs. Sihdainu saauksteschanas katari. Tuberkulosas isplatischana ar grahmatâm. Sedomibas kâ slimibas zehlonis. Akmenu klepus. Jauni putekku ismeklejumi. Bahrsdas apseenamo launumi. Ahtra ehschana kâ slimibas zehlonis. Alkohols zilweka asinis. Seepju desinfekzijas spehja. Waj sihdainu mirstiba ir islaese? Neusmanigi skolneeki. Nahwiga sagisteschanâs ar sahbaku wiksi. **Dsihwes wakars bes saules,** J. Kleinberga glesna is dsihwes. **Welti gaidit,** J. Kleinberga. **Meinâs pehrles,** J. Kleinberga.

Maksâ 30 kap., pa pastu peesuhtot 36 kap., kas pee pastelleschanas pastmarkâs eesuhtamas.

Atkalpahrdewejeem dabujams: Rigâ pee **K. Orlowsky, Jahna eelâ № 14,** un pee apgahdataja **J. Brauera, Jelgawâ, Petera eelâ № 22.**

Isdewiga medus pahrdoschana.
Kursemes Bischkopibas Beedriba
laipni usaizina wisus laukfaimneekus sawus medus un waska raschojumus **28. septembri sch. g., Jelgawas Latw. Beedribâ** uz
medus un waska tirgus
dehl pahrdoschanas suhtit.

Weikala pahrweetoschana.
Zaur scho pagodinos pasinot wispahribai, ka esmu sawu
musikas rihku un peederumu weikalu lihds ar islaboschanas darbnizu
pahrzehlis uz Katoku eelu № 32, pretim Katoku basnizai.

Pateikdamees par man lihds schim tik bagatigâ mehrâ parahditu ustizibu, luhdsu man to dahwat ari jaunâ paplaschinatâ weikalâ, kurâ buhs man eespehjams wisas zeen. pirzeju prasibas uz labako ispildit.

Augstzeenibâ
P. Kweesis, Jelgawâ, Katoku eelâ № 32.

Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas
Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedriba
(atklahta februari 1900. g.).

Telefons № 62. **Jelgawâ, Katoku eelâ № 44.** Telefons № 62.

31. augustâ 1908. g.

Droschibas kapitals 190,660 rub. 38 kap., neeerehk. 1663 beedru garantiju.
Bilanze stwahrstâs ap 2,357,333 rub. 11 kap.

1) **Par noguldijumeem** maksâ par gadu **3—6%**, sfatrot no noguldischanas deenas. Par **sfairo-noguldijumeem** maksâ **3%**.
2) Par **aisdewumeem** nem **6½—8%** par gadu. Peeprasijumus isspreesch pirmdeenâs.
3) **Kantoris atwehrts** ik darbadeenas no pulkst. 10—2 deenâ.
Beedri war buht **abeju dsimumu personas,** kâ ari sabeedribas un arteli.
4) Noguldijumi un aisnehmumi ir **swabadi no krona nodokleem.**
5) **Uz generalsapulzes nolehmumu pamats sabeedribai jatura arweenu wismaz 3% no bilanzes summas swabadas naudas,** lai noguldîtajeem uz pirmo peeprasijumu bes ussazischanas waretu ismaksât winu noguldijumus. Walde: agr. **J. Bissenieks.** Agr. **J. Brasda. D. Kahndergs.**

Jaunais suhtijums nupat peenahza un pastelletaji teek luhgti leetas sanemt!
Rud. Sacka, Leipzigâ,
Plagwitzâ
wairaklemeschu arkli:

Diwlemeschi Z H 9; darba platums 20 zollu un wagas dsilums lihds 9 zollu. Schee arkli pahrwehrschami par dsilkultura- un lobitaju arkleem.

Diwlemeschi Z H 6; darba platums 16 zollu un wagas dsilums lihds 6¼ zollu.

Trihslemeschi F H 3; darba platums 20 zollu un wagas dsilums lihds 6¼ zollu. Schee arkli pahrwehrschami par diwlemescheem G H 2.

Tschetrlemeschi F H 4; darba platums 27 zollu un wagas dsilums lihds 6¼ zollu. Schee arkli pahrwehrschami par trihslemescheem E 3 N.

Daudsi atsinibas un pateizibas raksti.

Beedinam no maswehrtigeem pakaldarinajumeem, kurus jau senak, bet sewischki pehdejâ laikâ wairakas fabrikas ussahkuschas. Kodehl luhdsam eewehrot uz katru arkla atrodoschos Sacka firmu un fabrikas aissargu marku.

Rud. Sacka atsperu kultiwatori,
uniwersal-arkli un rindusehjmaschinas.
P. Nielsena—Danijâ, sehjmaschin.
10 un 12 pehdu platumâ, ar kuram war seht labibu, ahboliņu, kâ ari Tomasa miltus.

Ween- un diwjuhgu arklus daschadu eeksch- un ahrsemju fabriku.
Konsuma- jeb kultur-arklus, zinu arklus.
Atsperu ezeschas Amerikas, Sweedrijas un eekschsemes pasihstamako fabrikn.
Plawu ezeschas un **atsperu ezeschâm peestellejamus nagus** — plawu ezeschanai.
Semes schkuhres — semju nolihdsinaschanai.
Amerikanu labibas tihramâs maschinas ar un bes seeteem, wisadôs leelumôs.
Ekseln maschinas jaunakâs konstrukzijas, ar roku, roku un kahju waj gehpeli darbinamas.
Beeschu un rahzenu greesejus ar 4 un 6 tehrauda nascheem, uz kahjâm un pee seenas peestiprinamus.
Kahpostu ehweles, galas greeschamas maschinas, sagin droschas atklehgas.
Dezimal- un galda-swarus no slawenakâm fabrikâm, kâ ari **swaru bumbas** u. t. t.

Eewehl no krahjuma **leelâ iswehlê:**
Latweeschu Laukfaimneeku
Ekonomiskâs Sabeedr.
wisadu maschinu un laukfaimneek. wajadsigo leetu pahrdotawas:

Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ 29.	**Jelgawâ,** Katoku eelâ 46.	**Leepajâ,** agrak Fridrichsons.	**Wentspilî,** agrak O. Meschaks.	**Bauskâ,** wezajâ klubâ.	**Saldû,** agrak Zeelaws.
Jehkabstatê, pee tirgus.	**Walkâ,** agrak P. Saretoks.	**Schagarê,** pee tirgus.	**Wainodê,** netahku no dselsz. staz.	**Dobelê,** pretim basnizai.	

Smiltenê, Peterſona namâ. **Wez-Auzê,** Kleina namâ.

Kurpneeku selli
wajadsigi pee pastahwiga darba Jelg. Dobeles eelâ № 60. pee Michailowa.

Pehrku abdula sehklas, kâ bastarda, baltâ, sarkana un timotina, Friedrichshof seb Krimunu weesnizâ katru otrdeenu, treschdeenu un sestdeenu.

Strömera teatr. „Elektrobiografs"
Jelgawâ uz tirgus platscha.
9. Serija. No zeturtdeenas 11. sept. lihds swehtd. 14. sept.
Schandarma gods.

Jelgawas Krahj Aisdewu Kases Walde
pahrdos wairaksolischanâ otrdeen 23. septembri 1908. g., pulksten 12 deenâ schis kases telpâs (Jelgawâ, Palejas eelâ № 2) sekoschas
obligazijas:

1) 1500 rubku leelu, korrob. 12. janwarî 1885. g. sem № 12 uz Jelgawas nekustama ihpaschuma, atrodoschos V. hipoteku eezirknî sem № 27 (uz Filosofu zela). Solischana sahksees no 1425 rbl.
2) a) pirkschanas kontrakts 3500 rubl., korrob. 28. februarî 1903. g. sem 160 uz Jelgawas nekustama ihpaschuma atrodoschos IV. hipoteku eezerknî sem № 59 A (Walles eelâ) un
b) 1000 rbl. leelu obligaziju, korrob. 19. juliją 1903. g. sem № 741 uz ta pascha ihpaschuma. Solischana sahksees no 4490 rbl.

Tuwakas sinas pasneedz ikdeenas no pulksten 10—2 kases kantori.
Walde.

Leepajas Krahj- un Aisdewu Beedriba
Kungu eelâ № 2;
direkzija notura sawas sehdes un peenem noguldijumus un naudu aisdod **katru deenu** isnemot swehtdeenas un swehtku deenas, no plkst. 11—2 deenâ un **pirmdeenâs** un **zeturtdeenâs** no 6—8 wakarâ.
Par noguldijumeem maksâ: uz noteiktu laiku **6%**, un uz nenoteiktu **5%**.
Naudu aisdod pret obligazijâm un wehrts-papihreem par **8%** un galwoschanu **9%**.
Noguldijumi un aisdewumi ir atswabinati no krona nodokleem.

Ihstâs Steiermarkas

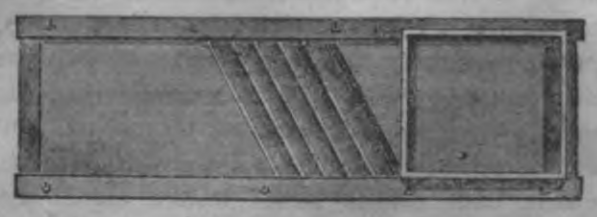

kahpostu ehweles
pasihstama labuma ar dobjuma weidâ slibpeteem nascheem un wisadôs leelumôs atkal peenahkuschas un dabujamas pee
Johannes Mitschke,
tehranda pretschu un eerotschu noliktawâ, mahjas un kehka rihku magasinâ,
Rigâ, Kungu eelâ № 11.

Isnahza un grahmatu pahrdotawâs dabonams
Adolfa Allunana
Sobgala kalendars,
1909. gadam.
Kalendars maksâ 30 kap., pa pastu peesuhtot 38 kap.
Atkalpahrdewejeem dabujams pee apgahdataja **J. Brauera, Jelg. Petera eelâ № 22.**

Ed. Zehder's — Rigâ
Karla eelâ № 11.
Laukfaimneezibas maschinu noliktawa
ceteiz
Richard Garrett un dehla Leistonâ (Anglijâ)

Jaunas! Lokomobiles Jaunas! tagad konstruetas uz 10 atmosferem darba speedeena.

kâ sen gadeem par labakâm atsihtas un wisplaschaki isplatijuschâs
lokomobiles un twaika kulmaschin.
wisjaunakâs konstrukzijas.
Kulgarnituras pilnâ sastahwâ,
kuras skaidri nosortetas, tirgoschanai derigus graudus isdod, ar 3, 4, 5, 6, 8, 10 un 12 sirgu spehku.

Wehstulu adrese: **Ed. Zehder — Rigâ.**

Sehpeła un rokas kulmaschinas
wissjaunakâs konstrukzijas.

Печатать разрѣшается полиціею.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 2 peelikumi.